

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів про працю України: Затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.71. Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
2. Положення про Державну службу України з питань праці: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 року № 96. *Офіційний вісник України*. 2015. № 21. Ст. 584.

Ключові слова: правовідносини з нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю, суб'єкти правовідносин, державні органи, органи громадського контролю.

Ключевые слова: правоотношения по надзору и контролю за соблюдением законодательства о труде, субъекты правоотношений, государственные органы, органы общественного контроля.

Key words: legal relationships on supervision and control over observance of labour legislation, subjects of legal relationships, bodies of state power, public control bodies.

СТАРЮК КАТЕРИНА АНАТОЛІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри трудового права та права соціального забезпечення

МІСЦЕ АКТИВ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ ТРУДОВОГО ПРАВА

Джерела трудового права являють собою систему нормативно-правових актів, розташованих у певній ієрархічній послідовності залежно від їх юридичної сили. Як відзначає В.Л. Костюк, джерела трудового права є складним та системним правовим явищем. Таку системність характеризує певний правовий зв'язок окремих джерел трудового права між собою. Головним чином, такий зв'язок зумовлений конституційно-правовим статусом конституції та окремих джерел трудового права, предметом правового регулювання відповідного нормативно-правового акту, компетенцією уповноваженого нормотворчого суб'єкта у сфері праці тощо [1, с. 65].

У своїй сукупності чинні нормативно-правові акти про працю є законодавством про працю, що відповідно до ст. 4 Кодексу законів про працю України [1] складається з Кодексу законів про працю України та інших актів законодавства України, прийнятих відповідно до нього.

Проте зазначена стаття не містить повного переліку нормативно-правових актів, що утворюють систему актів трудового законодавства, а відповідно і джерел трудового права, не визначає співвідношення між даними актами. У цій статті не згадується Конституція України, яка є основою системи актів трудового законодавства, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких дана Верховною Радою України і які є частиною національного законодавства. У ст. 8-1 КЗпП України визначається співвідношення міжнародних договорів про працю і

законодавства України. Передбачається, що якщо міжнародним договором або міжнародною угодою, в яких бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить законодавство України про працю, то застосовуються правила міжнародного договору або міжнародної угоди. Водночас про самі міжнародні договори як складову законодавства про працю у ст. 4 Кодексу не згадується.

Викликає заперечення і зазначення у ст. 4 КЗпП України про інші акти законодавства України, прийняті відповідно до Кодексу законів про працю України. Це неконкретне широке формулювання заважає чіткому уявленню про нормативно-правові акти, що складають систему трудового законодавства.

Враховуючи вищевикладене, ст. 4 КЗпП України доцільно було викласти в такій редакції: «Трудове законодавство складається з Конституції України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Кодексу законів про працю України, інших законів України, підзаконних нормативно-правових актів, актів соціального діалогу, локальних нормативно-правових актів».

У ст. 11 проекту Трудового кодексу України [3] передбачається перелік актів трудового законодавства залежно від їхньої юридичної сили. Відповідно до частини першої зазначеної статті основу трудового законодавства України становить Конституція України. Основним актом трудового законодавства України є цей Кодекс (ч.2 ст.11). Згідно з абзацом першим частини третьої ст. 11 актами трудового законодавства є також закони, що приймаються відповідно до Конституції України та цього Кодексу і містять норми, що регулюють трудові відносини. Трудові відносини можуть регулюватися актами Президента України у випадках, встановлених Конституцією України (ч.4 ст.11). Відповідно до частини п'ятої ст. 11 актами трудового законодавства є постанови Кабінету Міністрів України, що видаються у випадках, встановлених Конституцією України, цим Кодексом та законами України. Інші органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування можуть видавати нормативно-правові акти, що регулюють трудові відносини, а також документи нормативно-технічного характеру лише у випадках, встановлених Конституцією України, цим Кодексом та законами України (ч.6 ст.11). Частиною сьомою зазначеної статті передбачається, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики, здійснює нормативне регулювання трудових відносин відповідно до його повноважень. Інші центральні органи виконавчої влади видають нормативно-правові та інші акти, що регулюють трудові відносини, в межах своїх повноважень, за умови погодження таких актів з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики.

Незважаючи на те, що у ст. 11 проекту Трудового кодексу України закріплений більш повний перелік актів трудового законодавства

порівняно зі ст. 4 КЗпП України, цей перелік слід визнати неповним, оскільки в ньому не зазначаються акти соціального діалогу і локальні нормативно-правові акти.

Наявність у системі джерел трудового права актів соціального діалогу є однією з особливостей останніх. Акти соціального діалогу приймаються в договірному порядку між сторонами соціального діалогу у сфері праці. Акти соціального діалогу, що містять правові норми, є юридичним результатом процесу визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу.

Акти соціального діалогу в системі джерел трудового права займають проміжне місце між підзаконними нормативно-правовими актами та локальними нормативно-правовими актами.

Список використаної літератури:

1. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 600 с.
2. Кодекс законів про працю України: Затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.71. Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
3. Проект Трудового кодексу України № 1658 від 27.12.2014 р., текст законопроекту до другого читання від 24.07.2017 р., включено до порядку денного 2149-VIII від 03.10.2017 // Електронна адреса: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221.

Ключові слова: трудове право, джерела трудового права, система трудового законодавства, акти соціального діалогу.

Ключевые слова: трудовое право, источники трудового права, система трудового законодательства, акты социального диалога.

Key words: labour law, sources of labour law, system of labour legislation, acts of social dialogue.

КУБАТКО-ПИСАРЕНКО ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри трудового права та права соціального забезпечення

КОЛЕКТИВНІ УГОДИ ТА КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ ЯК ІНСТИТУТ КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА

Система трудового права як складне правове явище має свою структуру, під якою слід розуміти об'єктивно обумовлену внутрішню організованість галузі права у прояві єдності, узгодженості і розподілу правових норм по інститутах та інших галузевих структурних утвореннях.